

Besluit **Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie (na herstel) aan de opleiding wo-onderzoeksmaster Archeologie (research) van de Universiteit van Amsterdam**

Gegevens

datum	Naam instelling	: Universiteit van Amsterdam
28 april 2017	Naam opleiding	: wo-onderzoeksmaster Archeologie (research) (120 EC)
onderwerp	Variant opleiding	: voltijd
Besluit	Locatie opleiding	: Amsterdam
accreditatie wo-onderzoeksmaster	Datum aanvraag 1	: 11 september 2014
Archeologie (research) van de	Datum hoorzitting	: 7 november 2014
Universiteit van Amsterdam	Datum KNAW-advies	: 6 maart 2015
(005380)	Datum herstelplan	: 14 mei 2015
uw kenmerk	Datum herstelbesluit NVAO	: 31 juli 2015
2017cu0124	Datum tweede locatiebezoek	: 18 januari 2017
ons kenmerk	Datum tweede visitatierapport	: 23 januari 2017
NVAO/20170954/LL	Datum aanvraag 2 (na herstel)	: 6 februari 2017
bijlagen	Instellingstoets kwaliteitszorg	: ja, positief besluit van 26 juni 2013

2

Voorgeschiedenis

Op 11 september 2014 ontving de NVAO van Universiteit van Amsterdam een accreditatieaanvraag voor de opleiding wo-onderzoeksmaster Archeologie (research) vergezeld van een paneladvies waarin de standaard 2 (Onderwijsleeromgeving) als onvoldoende is beoordeeld. Het eindoordeel over de opleiding was positief. De NVAO nam vervolgens op 31 juli 2015 een besluit tot het verlengen van de accreditatietermijn (zogenoemd herstelbesluit) van de opleiding met een periode van twee jaar, derhalve tot en met 30 juli 2017.

Op 6 februari 2017 ontving de NVAO een nieuwe accreditatieaanvraag vergezeld van een adviesrapport van een tweede panel, waarin de desbetreffende standaard nu positief is beoordeeld. Drie leden van het oorspronkelijke panel hebben zitting in het tweede panel. De opleiding heeft naar het oordeel van dit panel binnen de herstelperiode van twee jaar de nodige verbeteringen doorgevoerd voor de standaard Onderwijsleeromgeving. Het panel is van mening dat de opleiding na het doorvoeren van de verbeteringen voor deze standaard thans het vereiste niveau heeft bereikt.

Het visitatierapport van de beoordeling van het herstel van 23 januari 2017 stelt dat de Graduate School of Humanities van de Faculteit der Geesteswetenschappen het stellen van aanvullende eisen binnen eenjarige mastervakken aan studenten van de onderzoeksmaster verhindert. De NVAO heeft hierover aanvullende vragen aan de instelling gesteld bij telefonisch onderhoud van 15 maart 2017. Daarin gaf de instelling aan dat deze 'electives' (in totaal 30 EC), die ook door 'gewone' studenten kunnen worden gevolgd, met name aan het begin van de opleiding zitten. Deze vakken zijn bedoeld om studenten te helpen een keuze te maken voor hun afstudeerspecialisatie en -scriptie. De instelling hecht in die fase ook aan interactie tussen onderzoeksmaster- en andere studenten. Elders in het programma komt de eigen aard van de onderzoeksmaster aan bod inclusief de daarbij passende eindkwalificaties. De NVAO acht deze toelichting voldoende om tot een besluit te kunnen komen.

Beoordelingskaders

- Artikel 5a. 12a. van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (Stb. 2010, 293);
- Accreditatiebesluit WHW (Stb. 2011, 536);
- Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523)

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport en de aanvullende informatie deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding voldoende heeft bevonden.

KNAW-Advies van eerste beoordeling

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel (hierna ook: 'de commissie').

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De commissie constateert dat de opleiding formeel wordt aangeboden door de Universiteit van Amsterdam, maar inmiddels deel uitmaakt van de samenwerking met de Vrije Universiteit Amsterdam in het centrum ACASA (Amsterdam Center for Ancient Studies and Archaeology). De kritische zelfreflectie heeft alleen betrekking op de staf en het onderzoek en onderwijs binnen het AAC (Amsterdams Archeologisch Centrum).

De commissie stelt vast dat de opleiding beoogt studenten voor te bereiden op het zelfstandig doen van wetenschappelijk onderzoek, met het oog op toelating tot een promotietraject of functies waarin onderzoek een belangrijke rol speelt. Van afgestudeerden in de onderzoeksmaster wordt verwacht dat zij in staat zijn archeologisch (veld)onderzoek te doen en ook leiding te geven aan opgravingen. De opleiding profileert zich met een focus op culturele archeologie van historische periodes gericht op Noordwest Europa en de mediterrane wereld. Dit houdt in dat archeologen regelmatig contact onderhouden met historici en kunsthistorici. Het onderzoek van het AAC is verbonden met vindplaatsen en gebaseerd op veldwerk en materiaalstudies. De opleiding geeft duidelijk aan dat zij studenten met een interesse in een ander domein binnen de archeologie naar elders verwijst.

Pagina 3 van 13 In een benchmark positioneert de opleiding zich op basis van haar profiel en het onderzoek van de staf en in vergelijking tot opleidingen in Nederland en daarbuiten. Zij concludeert dat de opleiding een vergelijkbaar niveau heeft als tweejarige trajecten in belangrijke archeologische centra in onder andere York, Durham en Heidelberg. Zij ziet verschillen met de thematische invulling in de opleidingen in Leiden en Groningen.

De commissie constateert dat de onderzoeksmasters van de UVA een grotendeels gelijklopende set van twaalf eindkwalificaties hanteren, waarvan er zeven specifiek voor de onderzoeksmaster zijn geformuleerd. Daarin ligt de nadruk op onderzoekvaardigheden in de geesteswetenschappen, kennis van de theorieën binnen de eigen discipline, het vermogen zelfstandig en in een team te werken en zich in de academische wereld te bewegen en de eigen positie in het academisch debat te kunnen bepalen. Hierin is minder expliciete aandacht voor voorbereiding op een loopbaan buiten de wetenschap. In het domeinspecifieke kader is daar wel aandacht voor. De opleiding heeft haar doelstellingen en eindkwalificaties gerelateerd aan de Dublin descriptoren.

De commissie is van oordeel dat de eindkwalificaties en de doelstelling het onderzoeksmasterkarakter van de opleiding weerspiegelt. Ook de ambitie ten aanzien van het niveau past goed bij een onderzoeksmaster en onderscheidt zich duidelijk van een eenjarige master. Zij waardeert de opzet van de opleiding om studenten binnen een scherp omlijnd gebied binnen de archeologie op te leiden, ook omdat dit aansluit bij de sterktes in het onderzoek. In de internationale benchmark komt goed het onderzoekgerichte karakter van de studie naar voren. In de eindkwalificaties zou de aandacht voor de voorbereiding op loopbaanmogelijkheden buiten de wetenschap meer terug kunnen komen.

De commissie beoordeelt Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties als voldoende.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Programma

Het programma kent de volgende opbouw: het eerste semester is gevuld met een core course van 12 EC (Text and Matter) en daarnaast twee electives of tutorials van 6 EC. Verder is er een cursus Current Issues van 6 EC. Het tweede en derde semester kennen een vergelijkbare opbouw, met daarin de core courses The Archaeology of Social Space en Matter-Materiality-Material Culture. Het vierde semester omvat het Thesis project van 30 EC. De core courses worden alternerend in het eerste of tweede jaar aangeboden. Als gevolg hiervan valt om het jaar een core course samen met de scriptie. Het aandeel gezamenlijk onderwijs verschilt per jaar door de alternerende wijze van aanbieden. Studenten kunnen in het eerste en het tweede jaar keuzevakken volgen uit de éénjarige VU-UvA masteropleidingen. Voor de kernmodule Text & Matter werkt de opleiding samen met de onderzoeksmaster Oudheidstudies van de VU.

De commissie stelt vast dat de opleiding vanaf september 2014 het facultaire model voor de inrichting van de afstudeerfase volgt, waarin deze is opgedeeld in een research project van 12 EC en de scriptie van 18 EC. Deze indeling heeft als oogmerk de studenten in de eindfase meer betrokken te houden bij de opleiding en zodoende de vertraging aan het eind van de studie te verminderen. Of dit effect sorteert zal nog moeten blijken. De opleiding heeft de commissie vooralsnog niet duidelijk kunnen maken hoe dit vorm zal krijgen in het alternerende programma zoals hierboven geschetst. De opleiding hanteert immers geen separaat assessment voor het research project. De opleiding geeft aan dat de scripties van voor de nieuwe opzet al een afgescheiden component onderzoek in zich hadden. De

Pagina 4 van 13 commissie ziet in de nieuwe opzet een equivalent voor de scriptie van 30 EC die in onderzoeksmasters regulier is.

De opleiding geeft aan dat zij studenten stimuleert een deel van hun studie van maximaal 30 EC in het buitenland te doen, in een programma op masterniveau dat aansluit bij hun studie. Studenten hebben gemengde ervaringen met dit buitenlandverblijf. Zij kunnen relatief makkelijk en goedkoop meewerken deelnemen aan opgravingen in het buitenland tegen kost en inwoning. Daarbij ligt het accent erg op het verrichten van werkzaamheden in de opgraving. Studenten geven aan ze te weinig worden begeleid bij de organisatie van een buitenlandverblijf. Als ze een docent kiezen met een goed netwerk, gaat het makkelijker. Omdat de focus van het onderzoek veelal in Nederland ligt, is dat soms lastig. De opleiding geeft aan dat met de komst van een nieuwe hoogleraar er meer mogelijkheden komen voor projecten in andere delen van Noordwest Europa. De financiële ondersteuning voor de studenten komt uit Erasmus-fondsen. De commissie stelt vast dat er voor het cohort dat begint met één core course in het jaar eigenlijk maar zes weken in het tijdvak voor de scriptie binnen het programma vrij zijn voor een verblijf in het buitenland. Het is dus de vraag in hoeverre de opleiding een buitenlandverblijf als belangrijk of essentieel voor de opleiding van studenten beschouwt – zoals ze zelf aangeeft – of niet, en in hoeverre ze daarmee rekening zal houden in de toekomst.

Het blijkt de commissie uit de gesprekken dat studenten weinig worden begeleid bij de keuze van tutorials en andere onderdelen van het curriculum. Sommigen kiezen voor een grote spreiding in onderwerpen, omdat zij graag een brede vorming willen hebben met het oog op een mogelijk promotieonderzoek. Dit vraagt echter heel wat inspanning en leidt tot studieduurverlenging. Studenten ervaren te weinig sturing hierin. Informatievoorziening aan studenten blijkt dan ook een pijnpunt: studenten geven aan dat de voorlichting en organisatie chaotisch is en zij vaak aan hun lot worden overgelaten. Daarnaast herkennen ze de geambieerde interdisciplinariteit van het programma, maar geven ze aan dat meer samenwerking met historici wenselijk is.

Uit de gesprekken blijkt de commissie dat de samenwerking met de VU geen joint degree inhoudt. Studenten kunnen wel vakken volgen bij de VU en een scriptiebegeleider binnen het gezamenlijke ACASA hebben, maar de opleiding blijft vallen onder de UvA, ook voor wat betreft de registratie van studieresultaten, de examencommissie en medezeggenschap.

Docenten en onderzoekscontext

De opleiding wordt verzorgd door docenten die zijn verbonden aan het onderzoeksinstituten ASCH (Amsterdam School for Culture and History) en ASHMS (Amsterdam School for Heritage and Memory Studies). Voorheen waren zij aan het ICH (Institute for Culture and History) verbonden, dat in de onderzoeksvisitatie van 2012 als zeer goed is gekwalificeerd. De onderzoeksgroepen binnen de staf dragen bij aan de core courses en de tutorials. De zes docenten van de opleiding begeleiden in totaal negen promovendi. De opleiding presteert ten aanzien van het werven van subsidies relatief minder goed. De docenten van de opleiding zijn actieve onderzoekers met een goede publicatielijst.

De commissie stelt vast dat docenten hun eigen onderzoeksprojecten sterk betrekken in het programma. De bijdrage van docenten van andere disciplines in de core courses en de samenwerking in ACASA-verband zorgt voor een breed en interdisciplinair perspectief. Ook het aanbod aan tutorials en electives biedt die mogelijkheid.

De opleiding heeft een kleine instroom, variërend tussen de vijf en acht studenten. De opleiding hanteert een selectieprocedure waarin gekeken wordt naar de prestaties van studenten in een relevante bacheloropleiding en eisen worden gesteld aan de taalvaardigheid in het Engels. Studenten worden geacht een gemiddeld cijfer van 7,5 of een equivalent daarvan in het buitenland te hebben behaald. De opleiding kent geen internationale instroom. De opleiding verwacht dat de nieuwe hoogleraar en de intensivering van de focus op Noordwest Europa meer studenten zal trekken. De opleiding gaat actief werven in het buitenland voor de opleiding.

De rendementen van de opleiding na twee jaar variëren sterk, van 13% tot 75%, en zijn gemiddeld nog geen 50%. De rendementen na drie jaar zijn vergelijkbaar. De commissie heeft de rendementen besproken met de opleiding, die aangeeft dat een groot deel van de vertraging het gevolg is van overenthousiasme van studenten. Zij doen vaak te lang over tutorials en nemen erg veel op zich. De docenten geven aan dat zij regelmatig gesprekken hebben om de voortgang te bespreken.

De commissie is van oordeel dat het programma qua niveau en onderzoekgerichtheid voldoende is voor een onderzoeksmaster. Zij heeft echter wel zwaarwegende bedenkingen ten aanzien van de praktische organisatie, de inrichting en de begeleiding van studenten. De planning van de verplichte vakken beperkt de flexibiliteit van het programma voor studenten. Daarnaast is er weinig sturing op de samenhang in de programmakeuze van de studenten. Als studenten het volledige gezamenlijke programma volgen, met zes tutorials, blijft er geen tijd over voor een buitenlandverblijf. Het tweejaarlijks alternerend aanbieden van het programma helpt de overzichtelijkheid evenmin. Verder is ook het om het jaar samenvallen in het programma van een core course met de scriptie een belangrijke hindernis voor een goede studievoortgang. De commissie is dan ook van mening dat de programmering duidelijker gestructureerd en vereenvoudigd moet worden om een beter studeerbaar programma te krijgen en de realisatie van de eigen doelstellingen te faciliteren.

De commissie is van oordeel dat de huidige opleiding in voldoende mate voorbereiding biedt op een promotietraject in de archeologie in de breedte. De recente aanstelling van een nieuwe hoogleraar zal de mogelijkheden hiervoor buiten Nederland vergroten. De commissie stelt wel vast dat van studenten veel zelfstandigheid wordt verwacht om het beoogde niveau te bereiken. Informatievoorziening en een actievere begeleiding en sturing van studenten zijn echter urgente aandachtspunten. De opleiding moet dit echt verbeteren, niet in de laatste plaats omdat de tekortkomingen vertraging in de hand werken.

De commissie is positief over de kwaliteit van de onderzoeksomgeving. Deze is goed beoordeeld in de onderzoeksvisitatie van ASCH en er worden aanzienlijk externe subsidies geworven, waarbij de commissie de samenwerking in ACASA-verband mede in haar oordeelsvorming meeneemt. Ook biedt de opleiding studenten veel mogelijkheden tot het participeren in onderzoek. De commissie vindt het wel van belang dat de ambitie ten aanzien van internationalisering in de praktijk beter wordt uitgewerkt. De structuur van het programma staat dit tot nu toe in de weg en veldwerkprojecten naar het buitenland bieden maar gedeeltelijk een goede onderwijscomponent. De nieuwe hoogleraar kan hier mogelijk een nieuwe impuls aan geven vanuit zijn contacten in het buitenland.

De commissie acht de instroom met rond de 8 à 9 studenten laag maar afdoende. Het rendement en de gemiddelde studieduur zijn echter niet goed genoeg en te laag voor een

Pagina 6 van 13 selectieve onderzoeksmaster. De commissie acht de samenwerking met de VU een goede impuls voor de opleiding. De aanstelling van een nieuwe hoogleraar en de werving in het buitenland zouden moeten leiden tot een verhoging van de belangstelling van studenten.

De commissie weegt de noodzaak de studeerbaarheid van het programma te verhogen zwaar mee in haar oordeel. Ondanks de waardering voor de sterke onderzoekscontext komt de commissie daarom toch tot een oordeel onvoldoende ten aanzien van de leeromgeving. De commissie is van oordeel dat de opleiding het programma dient te herzien langs de lijnen die hierboven zijn aangegeven en de sturing van studenten en de informatievoorziening op peil te brengen. Zij meent dat de opleiding goed in staat is om deze verbetering door te voeren en laten herbeoordelen binnen een termijn van twee jaar.

Het geheel overziende, beoordeelt de commissie Standaard 2: Onderwijsleeromgeving als onvoldoende.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De Faculteit der Geesteswetenschappen hanteert sinds september 2012 een uniform toetsbeleid, dat grotendeels is geïmplementeerd. De commissie stelt vast dat de opleiding verschillende toetsvormen hanteert in de core courses en tutorials. Ook de toetsing in vakken van de eenjarige masteropleiding en electives is adequaat. Deze toetsen geven voldoende inzicht in de verwerving van academische en onderzoeksvaardigheden en zijn passend voor een onderzoeksmaster. De commissie beveelt de opleiding aan formeel vast te stellen of er in onderwijs uit een éénjarige masteropleiding aanvullende eisen worden gesteld aan studenten van de onderzoeksmaster. De opleiding geeft wel aan dat deze nu in de praktijk worden gesteld, maar hier is niets over geregeld. Het is beter dat studenten weten wat zij kunnen verwachten.

De commissie stelt vast dat alle opleidingen vallen onder een centrale examencommissie van de Graduate School of Humanities die op enige afstand opereert. Per opleiding is er een coördinator die hiermee contact houdt. In de gesprekken heeft de commissie vernomen dat de examencommissie nog bezig is een regeling op te stellen voor de aanwijzing van de examinatoren. De coördinator van de opleiding wijst scriptiebegeleiders aan en ziet toe op de beoordeling. Bij elke scriptie is er een tweede lezer uit de kerndocenten en wordt in geval van twijfel een derde lezer ingeschakeld. De examencommissie hanteert een beoordelingsformulier en een toelichting waarin criteria zijn gegeven voor de verschillende cijfers.

De commissie waardeert het dat de scripties door docenten van de opleiding worden begeleid en dat zo de onderzoeksomgeving waarin deze tot stand komen geborgd is. Wel meent de commissie dat de opleiding geen duidelijk beeld heeft van de verschillende eisen die aan een scriptie in de éénjarige en de onderzoeksmaster worden gesteld. Hoewel de docenten van de laatste meer theoretische en methodologische reflectie verwachten maakt de nogal praktische focus van een aantal scripties dit onderscheid onduidelijk. Het valt de commissie op dat er tot het academisch jaar 2011-2012 ook Nederlandstalige scripties werden geaccepteerd. Vanuit de aard van het vakgebied acht zij dit begrijpelijk, maar de voorbereiding op een onderzoeksliepbaan vergt ook een oefening in het publiceren in het Engels.

Pagina 7 van 13 De commissie heeft vier scripties bestudeerd en acht de kwaliteit daarvan goed. Het viel de commissie bij sommige scripties op dat deze een erg toegepast karakter hebben, hetgeen wel verklaarbaar is gezien de insteek van het vakgebied. Zij wijst er echter wel op dat de opleiding het verschil tussen een eindwerk van de éénjarige master en de onderzoeksmaster ten aanzien van theoretische diepgang en reflectie strak moet handhaven. De commissie acht de becijfering van de scripties correct. Een groot deel van de scripties is in het Nederlands gesteld. De commissie kan dit begrijpen gezien het beoogd publiek. Zij beveelt de opleiding wel aan er voor te zorgen dat studenten voldoende vaardig worden om aan een Engelstalig discours deel te nemen.

Van de 24 studenten die de laatste vijf jaar zijn afgestudeerd zijn er slechts zes doorgedaan in een promotietraject. Daarnaast vinden studenten goed hun weg in commerciële archeologische bedrijven of projecten.

Op grond van de kwaliteit van de scripties en de doorstroom naar promotietrajecten acht de commissie het eindniveau van de studenten voldoende.

De commissie beoordeelt Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties als voldoende.

Advies

De commissie komt op basis van de informatie in het aanvraagdossier, de bestudeerde scripties, de antwoorden op de door haar gestelde vragen (aanvullende informatie) en de hoorzitting, tot een positief eindoordeel over de aanvraag. Zij is van oordeel dat de aangeduide verbeteringen van het programma op korte termijn kunnen worden uitgevoerd en herbeoordeeld. Zij adviseert de NVAO hiertoe aan de opleiding een herstelperiode toe te kennen.

Concluderend is de commissie van oordeel dat de onderzoeksmasteropleiding Archeologie (research) van de Universiteit van Amsterdam voldoet aan de door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie gestelde eisen aan onderzoeksmasters, zoals neergelegd in het 'Beoordelingskader onderzoeksmasters' van 22 november 2011. De commissie kwalificeert de kwaliteit van de opleiding als 'voldoende'.

Bij brief van 14 mei 2015 heeft de opleiding een herstelplan ingediend. In het herstelplan zet de opleiding uit aan welke maatregelen zijn genomen. Deze betreffen de volgende punten:

1. De voorlichting over arbeidsmarktperspectieven is verbeterd door middel van oriëntatiebijeenkomsten met het beroepenveld.
2. Om meer flexibiliteit in het programma te verkrijgen zal de opleiding twee van de drie kernmodules om het jaar in hetzelfde semester aanbieden, waardoor in het tweede semester van het eerste jaar ruimte komt voor een buitenlandverblijf. De opleiding ziet in dat de programmering van twee kernmodules een aanzienlijke zwaarte inhoudt. Zij meent dat door een nadrukkelijke coördinatie voor wat betreft toetsing en schriftelijke opdrachten goede afstemming en de mogelijkheid blok 3 van het eerste semester te betrekken bij de afronding van de kernmodules te betrekken, de studielast goed wordt gespreid en het risico op studievertraging wordt beperkt.
3. De opleiding herzielt de samenwerkingen met diverse buitenlandse universiteiten met een verwante expertise. Zij zal daarbij afspraken maken over uitwisselingen van studenten. Het vakkenpakket in deze instellingen sluit goed aan op de opleiding in Amsterdam.
4. De opleiding heeft vanaf het begin van 2015 een nieuw systeem van studiebegeleiding ingezet. Tweemaal per jaar is er een persoonlijk gesprek tussen de opleidingsdirecteur en de student. De planning van de tutorials komt daarin ook aan de orde, hetgeen nu een belangrijke struikelblok is. De opleiding stelt een handleiding voor tutorials op en zal eens in de drie maanden een tutorialbijeenkomst organiseren.
5. De opleiding formaliseert aanvullende eisen voor onderzoeksmasterstudenten ten aanzien van onderwijs dat zij in de colleges van ACASA volgen.
6. De opleiding scherpt het scriptiereglement aan, waarbij het verschil tussen scripties van de reguliere en de onderzoeksmaster zal worden geaccentueerd.
7. De opleiding zal meer nadruk leggen op Engelstaligheid in het onderwijs en bij schriftelijke opdrachten.

Overwegingen van de commissie

Over het algemeen acht de commissie de aanpak van de opleiding doeltreffend gezien de geconstateerde tekortkomingen. Dit geldt in het bijzonder de voorbereiding op de arbeidsmarkt, de begeleiding van studenten, het beleid ten aanzien van samenwerking met buitenlandse instellingen en uitwisseling van studenten, en de formalisering van aanvullende eisen in reguliere masteropleidingen.

Zij ziet dat de opleiding heeft gezocht naar een verbetering van de flexibiliteit en de overzichtelijkheid van het programma. De commissie blijft twijfel houden aan de verbetering die het altemerend aanbieden van twee kernmodules in een semester biedt. Dit geldt ook voor de positionering van het buitenlandverblijf in het tweede semester van het eerste jaar. De commissie blijft dit problematisch vinden vanuit het oogpunt van de verdeling van de studielast en de planning van een buitenlandverblijf, en daarmee voor de studievoortgang. Zij wijst er ook op dat voor Erasmus-beurzen de aanvraag al in het voorafgaande jaar moet worden gedaan. De commissie herkent echter ook de argumenten van de opleiding en is bereid deze mee te wegen. In de herstelbeoordeling zal moeten worden gezien of de door de opleiding geschetste verbetering zich daadwerkelijk voordoet.

Advies

De commissie meent dat het herstelplan uitvoerbaar is binnen een periode van twee jaar, maar heeft wel twijfels over het blijvend altemerend aanbieden van het programma in het eerste jaar en de plaats van het buitenlandverblijf. Zij constateert echter wel dat de opleiding

Pagina 9 van 13 zich bewust is van mogelijke problemen en deze, onder andere door middel van intensievere studiebegeleiding, beter kan opvangen. De commissie sluit dat niet uit en is op grond daarvan bereid tot een positief advies over het herstelplan. Zij adviseert de NVAO een herstelperiode van twee jaar toe te kennen.

Conclusie NVAO

Op basis van het herstelplan en het positieve advies van de KNAW-commissie daarover besluit de NVAO tot toepassing van het bepaalde in artikel 5a.12a van de WHW (herstelperiode). Naar het oordeel van de NVAO is met het herstelplan en het positieve oordeel daarover van de KNAW-commissie voldoende aannemelijk gemaakt dat de opleiding binnen de termijn van twee jaar alsnog aan het kader zal voldoen. De NVAO leest zowel in het paneladvies als in het herstelplan dat de opleiding voortvarend is gestart met activiteiten die de kwaliteit van de opleiding verbeteren.

Advies van het tweede visitatiepanel (beoordeling gerealiseerd herstel)

De commissie die is ingesteld voor de herstelbeoordeling van de wo-onderzoeksmaster Archeologie van de Universiteit van Amsterdam heeft op 18 januari 2017 de opleiding beoordeeld op de eerder als niet voldoende gekwalificeerde standaard 2, Onderwijsleeromgeving van het Beoordelingskader beperkte opleidingsbeoordeling onderzoeksmasters van de NVAO. Dit is gebeurd nadat de NVAO deze opleiding een herstelperiode had toegekend.

De commissie is van oordeel dat de opleiding behoorlijk wat werk heeft verzet en erin is geslaagd de voornemens uit het herstelplan van 14 mei 2015 uit te voeren. De commissie doet in dit rapport enkele suggesties. Deze zijn bedoeld als aanmoediging voor verdere ontwikkeling en niet om af te doen aan de positieve beoordeling door de commissie van de realisatie van de herstelmaatregelen voor standaard 2 en als gevolg daarvan van de opleiding als geheel.

De Faculteit der Geesteswetenschappen heeft besloten de opleiding in september 2017 om te vormen naar een bredere, interdisciplinaire opleiding onderzoeksmaster Heritage, Memory and Archaeology die voor meer studenten toegankelijk zal zijn. In deze nieuwe opleiding worden de kernmodules ieder jaar en niet meer om de twee jaar aangeboden. De commissie heeft deze omvorming (voor zover duidelijk gemaakt aan de commissie) niet in de beoordeling betrokken. Wel biedt de nieuwe opzet volgens de commissie zicht op de verdere optimalisering van een aantal van de ingezette herstelmaatregelen. Zo kunnen de studenten de kernmodules jaarlijks opnemen en, indien nodig, hernemen, is een verblijf in het buitenland eenvoudiger zonder studieduurvertraging te organiseren en wordt het makkelijker buitenlandse ervaring/ expertise te koppelen aan de masterscriptie.

De commissie heeft de realisatie van elk van de zeven door de opleiding in het herstelplan aangekondigde maatregelen beoordeeld. De beoordeling van elk van deze volgt hieronder.

(1)De commissie waardeert de initiatieven van de opleiding om de studenten te informeren over de mogelijkheden op de arbeidsmarkt, ook buiten de wetenschappelijke wereld. Naar de mening van de commissie is de opleiding vrij laat met de implementatie hiervan begonnen waardoor de effecten nog niet in volle omvang zichtbaar zijn. De commissie beveelt aan met kracht verder invulling te geven aan de voornemens op dit gebied.

Pagina 10 van 13   Gezien de initiatieven die reeds ontplooid zijn, komt de commissie tot een voldoende voor de informatieverstrekking over de arbeidsmarkt.

- (2) De opleiding heeft het rooster aangepast waardoor de studenten twee kernmodules in één semester volgen en ruimte krijgen voor een verblijf in het buitenland. De commissie acht de mogelijkheden voor het buitenlandverblijf voldoende en stelt overigens vast dat de omvorming van de opleiding in september 2017 een verdere optimalisering mogelijk zal maken.
- (3) De commissie heeft duidelijk vastgesteld dat de opleiding een divers internationaliseringsbeleid heeft ontwikkeld. Ze is positief over het aantal en de kwaliteit van de buitenlandse wetenschappers die via gastlezingen en workshops een bijdrage geleverd hebben in de opleiding. Daarnaast kon ook worden vastgesteld dat de studenten via het volgen van cursussen of deelname aan opgravingen in het buitenland hun programma een internationaal karakter kunnen geven. Een meer structurele en intensieve uitwisseling met specifieke kwalitatieve buitenlandse partnerinstellingen is opgestart. De concrete resultaten zullen echter pas in de komende jaren in de praktijk zichtbaar worden. Alles afwegende, komt de commissie voor de internationale uitwisseling in de opleiding tot een voldoende.
- (4) De opleiding heeft de verbetering van de studiebegeleiding met kracht ter hand genomen. Dat blijkt uit de tutorgesprekken, de tutorbijeenkomsten en de handleiding voor de tutorials. De commissie beoordeelt de studiebegeleiding daarom als zeker voldoende.
- (5) Het beleid van de Graduate School of Humanities van de Faculteit der Geesteswetenschappen verhindert het stellen van aanvullende eisen binnen eenjarige mastervakken aan studenten van deze onderzoeksmaster. De commissie stelt vast dat het niet invoeren van deze extra eisen de opleiding niet aangerekend kan worden.
- (6) De opleiding heeft in het beoordelingsformulier van de scriptie aanvullende eisen opgesteld voor deze onderzoeksmaster, dit ter onderscheiding van die voor de eenjarige master. De commissie bepleit deze eisen in verhalende zin ook in de handleiding te verwerken, opdat ze voor alle studenten duidelijk zijn bij het uitwerken van de masterscriptie. Idealiter wordt ook het beoordelingsformulier zelf aan de studenten gecommuniceerd voor indiening. De eisen voor de scriptie van deze onderzoeksmaster zijn volgens de commissie voldoende onderscheiden.
- (7) In het onderwijs, in de scripties en in de tutorbijeenkomsten is Engels de voertaal. De commissie beoordeelt de invoering van Engels in de opleiding daarom als voldoende.

Op grond van deze overwegingen beoordeelt de commissie standaard 2, Onderwijsleeromgeving van het Beoordelingskader beperkte opleidingsbeoordeling onderzoeksmasters van de NVAO voor de wo-onderzoeksmaster Archeologie van de Universiteit van Amsterdam als voldoende. Daarom adviseert de commissie de NVAO de opleiding in haar geheel als voldoende te beoordelen en deze opleiding te accrediteren.

Pagina 11 van 13 **Besluit**

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Universiteit van Amsterdam te Amsterdam in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 27 maart 2017 naar voren te brengen. Bij e-mail van 20 april 2017 heeft de instelling laten weten geen opmerkingen te hebben.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de wo-onderzoeksmaster Archeologie (research) (120 EC; variant: voltijd; locatie: Amsterdam) van de Universiteit van Amsterdam te Amsterdam. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit is van kracht tot en met 30 juli 2021.

Den Haag, 28 april 2017

De NVAO
Voor deze:

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized 'P' followed by a horizontal line and a vertical line crossing it.

Paul Zevenbergen
Bestuurder

Dr. A.H. Flierman
(voorzitter)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Uit besluit van 31 juli 2015

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	V
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	O
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	V
Eindoordeel		V

Beoordeling na herstelperiode

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	V
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	V
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	V
Eindoordeel		V

Panel eerste beoordeling en beoordeling herstelplan

- Prof. dr. M.J.B. Stokhof (voorzitter), hoogleraar Taalfilosofie aan de Universiteit van Amsterdam;
- prof. dr. M.B.H. Everaert (vice-voorzitter), hoogleraar Taalwetenschap aan de Universiteit Utrecht;
- Prof. dr. I. Bertels, docent Architectuurgeschiedenis en Monumentenzorg aan de Vrije Universiteit Brussel;
- Prof. dr. J.W. Bertens (adviserend lid), hoogleraar Intellectuele en Literaire Geschiedenis van de Twintigste Eeuw aan de Universiteit Utrecht;
- Prof. dr. R.B. ter Haar Romeny (adviserend lid), hoogleraar Oude Geschiedenis van het Middellandse Zeegebied en het Midden Oosten aan de Vrije Universiteit Amsterdam;
- P. Sperber MSc (student-lid), promovendus Filosofie aan de Universiteit Utrecht;
- J.W. Hengstmengel MA, MSc (student-lid), PhD-student Wijsbegeerte aan de Erasmus Universiteit Rotterdam.

Vanwege zijn betrokkenheid bij de UvA heeft prof. Stokhof niet deelgenomen aan de behandeling van de aanvraag en is hij vervangen door prof. Everaert. De leden Bertens en Hengstmengel hebben niet deelgenomen aan de hoorzitting, maar zijn wel betrokken geweest bij de behandeling van de aanvraag en de totstandkoming van het advies. Vanwege zijn betrokkenheid bij ACASA (Amsterdam Center for Ancient Studies and Archaeology) was prof. Ter Haar Romeny alleen als waarnemer aanwezig bij de hoorzitting en heeft hij niet deelgenomen aan de behandeling.

De commissie werd ondersteund door dr. T. de Bruijn, secretaris (gecertificeerd).

Panel beoordeling gerealiseerd herstel

- Prof. dr. M.B.H. Everaert, hoogleraar Taalwetenschap, Universiteit Utrecht (voorzitter commissie);
- Prof. dr. I. Bertels, hoofddocent Architectuurgeschiedenis en Monumentenzorg, Vrije Universiteit Brussel (commissielid);
- Prof. dr. J.W. Bertens, emeritus hoogleraar Intellectuele en Literaire Geschiedenis van de Twintigste Eeuw (commissielid);
- Dr. R. Lauwerier, specialist Archeologie, archeozoöloog en programmaleider, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (commissielid);
- N.L. Bach Kolling BSc, student Master Educational Science and Technology, Universiteit Twente en student Bachelor Lerarenopleiding basisonderwijs, Saxion Hogeschool (student-lid).

Het panel werd ondersteund door drs. W. Vercouteren RC, secretaris (gecertificeerd).